

ספר הכוזרי - מאמר ראשון אות סא - צ

(עו) אמר הכוזרי: אם כן רואה אני כי בשמות הלל התעונו החכמים והביאונו לידי ראית הטבע כשתף לאלוה שכן אנו אומרים הטבע חכם הטבע פועל ולטעמם יתכן לאמר גם הטבע בורא:

(עז) אמר החבר: אמנם כן היסודות השמש הירח והכוכבים יש להם פעלות על דרך החמום והקרור וההרטבה והיבוש וכדומה אך פעלות אלה מחיבות אותנו ליחס לעושיהן לא חכמה כי אם עבודה בלבד לעמת זאת יצירת צורה קביעת שעור קומה ומתן צביון כל פעלה שיש עמה חכמה מכוננת אין ליחסה כי אם לבעל חכמה שהוא גם בעל יכלת גם בעל שלטון והנה כל הקורא לדברים המכינים את החמר דרך חמום וקרור בשם טבע לא הפסיד ובתנאי שלא ייחס להם חכמה כשם שאין ליחס לאיש ואשה את יצירת הולד על ידי זווגם שהרי על צד האמת אינם כי אם מן המסיעים לחמר המכן לכך בקבלת הצורה האנושית והצורה עצמה באה מאת הציר החכם ואל יהיה הדבר רחוק בעיניך שרשמים אלוהיים נכבדים מופיעים בעולם התחתון הזה בשעה שהוכנו החמרים לקבלם וזהו שרשם ההאמנה ושרשם הכפירה כאחד:

(עח) אמר הכוזרי: וכיצד יהיה שרשם ההאמנה גם שרשם הכפירה:

(עט) אמר החבר: כן הוא כי הדברים המכינים לקבלת הרשמים האלוהיים ההם אינם בתחום ידיעת האדם ואי אפשר לו לאדם לשער כמותם ואיכותם ולו גם ידע מהותם לא היה יודע זמניהם ומקומותם והרכביהם ואת דרך הכנתם לכל זה יש צורך בידיעה אלוהית המגיעה שלמה ומבארת תכלית באור מאת האלוה עצמו והנה מי שהגיעתו ידיעה זו והוא מקים על פיה בלב שלם את מצות האלהים לכל פרטיה ותנאיה הוא המאמין אך מי שמשתדל להכין דברים לקראת קבלת הרשמים האלוהיים בחכמת אנוש בלבד על דרך ההקש והסברה או לפי מה שימצא בספרי האצטגנינים על דרך הורדת הכחות הרוחניים או על ידי עשית הטלסמאות הוא הכופר אדם כזה מקריב קרבנות ומקטיר קטרת על פי הקש וסברה ואינו יודע מהות הדברים הדרושים לכך וכמותם איך יש לעבד עבודה זו ובאיזה מקום ובאיזה זמן ומי ראוי לה ומה תנאיה ועוד פרטים רבים שתאורם יארך מאד משל למה הדבר דומה לסכל שחדר לתוך אוצר התרופות של רופא הידוע לכל בתרופותיו המועילות בשעה שהרופא איננו שם ובראותו אנשים רבים צובאים על האוצר ההוא מתוך בקשת רפאות לנפשם התחיל מוציא אליהם תרופות מתוך הכלים אשר שם בלי כל ידיעה בטיב התרופות ובכמות מנה ומנה ראויה לאיש ואיש ונמצא זה ממית אנשים באותן התרופות שיכלו להועילם ואם במקרה יפיק אחד האנשים תועלת בתרופה שהוצאה מאחד הכלים ההם ימשכו כל העומדים שם לתרופה ההיא באמרם כי היא היא הנושאת בקרבה רפאות לכלם עד שיראו כי תוחלתם נכזבה או שימצאו אחר כך תועלת מקרית בתרופה אחרת וימשכו אחריה ולא ידעו כי המועיל מצד עצמו לא היה כי אם בחכמתו של אותו רופא שהכין את התרופה ההיא לכל חולה במנה הראויה לו אף צוה לכל חולה כי יתאים לתרופה הנתנת לו מנות מאכל ומשקה פעלות התעמלות מנוחה שעות שנה ויקיצה שאיפת אויר שכיבה וכדומה בדרך זו נהגו האנשים שלפני דורו של משה כלם חוץ מיחידים מועטים היו נפתים להבלי האצטגנינות ולדעות חכמי הטבע שבדורותם ונעתקים מחקת שוא אל חקת שוא ומאל אל אל ויש שהאמינו בכחות טבע רבים כבאלים בשכחם את מנהיג הכחות הללו ורבונום וחשבו את הכחות כשהם לעצמם סבה לתועלת שהפיקו מהם בשעה שמצד עצמם כחות אלה הם גם סבה להזק הכל לפי ההכנה והסדור והאמת היא שהמועיל מצד עצמו הוא הענין האלוהי והמזיק מצד עצמו הוא העדר הענין ההוא: